

Молодий комуніст

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання XIX № 24 (2440). ЧЕТВЕР, 23 ЛЮТОГО 1978 року Газета виходить з 1939 року. Ціна 2 коп.

Сьогодні радянський народ і його воїни, трудящі братніх країн соціалізму відзначають 60-річчя Радянської Армії і Військово-Морського Флоту

НА ВАРТІ МИРУ І СОЦІАЛІЗМУ

Становлення і розвиток Радянських Збройних Сил нерозривно зв'язані з діяльністю Комуністичної партії, Володимира Ілліча Леніна.

Формування Радянських Збройних Сил почалося на основі прийнятих 28 січня і 11 лютого 1918 року декретів Ради Народних Комісарів про організацію Робітничо-Селянської Червоної Армії і Робітничо-Селянського Червоного Флоту.

Частини Червоної Армії почали формуватися в Петрограді, Москві, на Уралі і в багатьох інших районах країни. Особливо активно ця робота розгорнулася після 18 лютого 1918 року, коли полчища кайзерівської Німеччини, порушивши перемір'я з Радянською Росією, відновили воєнні дії і перейшли в наступ по всьому фронту. 21 лютого Рада Народних Комісарів звернулася до трудящих з написаним В. І. Леніном декретом-відозовом «Соціалістична Вітчизна в небезпеці!». Заклик Комуністичної партії і Радянського уряду викликав серед трудящих мас піднесення революційної енергії. У країні по суті почалася масова мобілізація революційних сил на боротьбу з ворогом. 23 лютого в Петрограді, Москві та інших містах відбулися мітинги трудящих. Петроградська Рада оголосила 23 лютого «Днем захисту соціалістичної Вітчизни».

На ознаменування початку масової мобілізації революційних сил на захист соціалістичної Вітчизни, а також мужнього опору загонів Червоної Армії німецьким загарбникам день 23 лютого за рішенням Радянського уряду був оголошений днем Червоної Армії.

Тяжким випробуванням для Червоної Армії і Червоного Флоту стала Велика Вітчизняна війна. Величезна армія вторгнення обрушилася на нашу країну. Весь радянський народ від малого до великого став на захист своєї Батьківщини.

Минули роки. Успіхи в розвитку соціалістичної економіки, науково-технічної революції дали змогу здійснити серйозні якісні перетворення в усіх галузях військової справи. Наші Збройні Сили нині оснащені сучасним ракетно-ядерним озброєнням, авіацією, військово-морською, бронетанковою, артилерійською та іншою бойовою технікою.

Зустрічаючи 60-річчя Збройних Сил, радянський народ, Комуністична партія впевнені, що наші воїни завжди з честю і гідністю виконуватимуть свою історичну місію, почесний обов'язок громадян СРСР. У патріотичних справах особового складу армії і флоту проявляється його висока ідейна переконаність, вірність ленінським заповітам, прагнення бути надійним стражем нашої соціалістичної Вітчизни — Батьківщини Великого Жовтня.

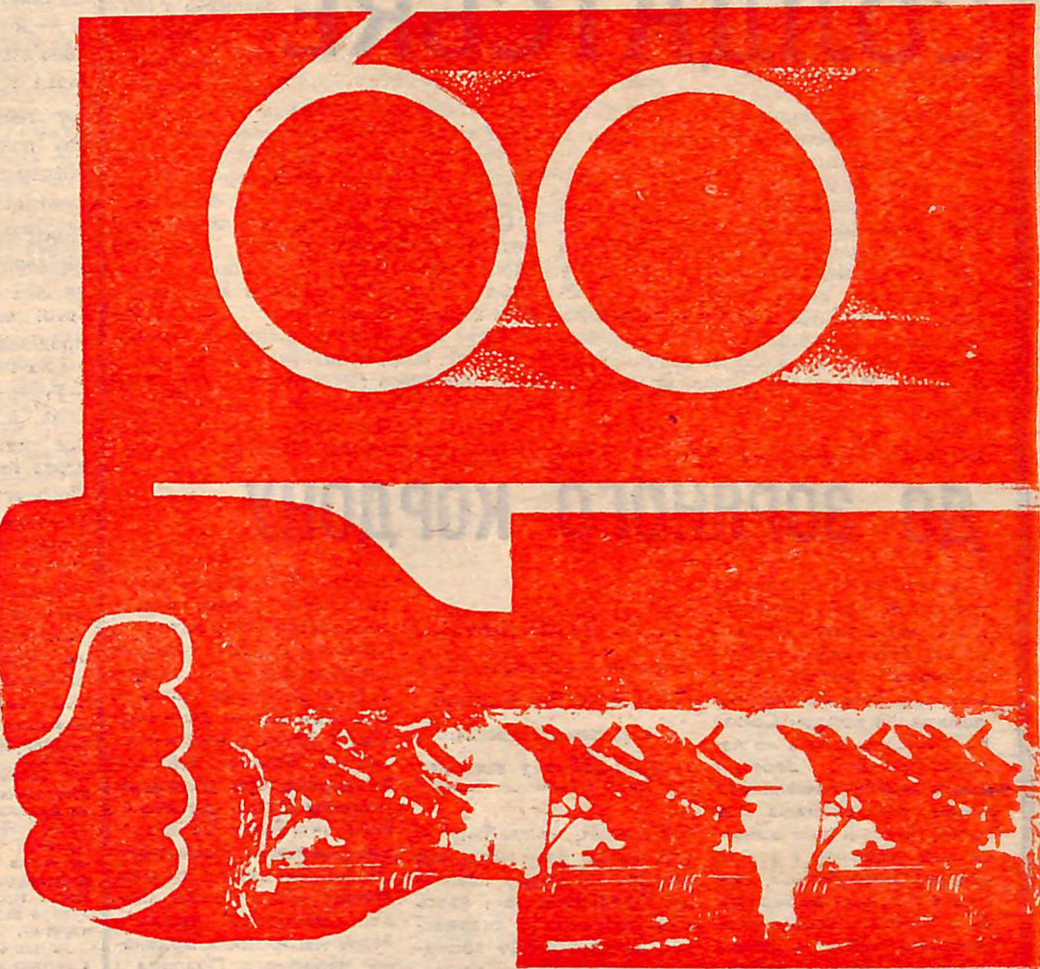
(ТАРС).

ВРУЧЕННЯ ТОВАРИШЕВІ Л. І. БРЕЖНЕВУ ОРДЕНА „ПЕРЕМОГА“

20 лютого в Кремлі в урочистій обстановці відбулося вручення ордена «Перемога» Генеральному секретареві ЦК КПРС, Голові Президії Верховної Ради СРСР, Голові Ради Оборони СРСР Маршалу Радянського Союзу Л. І. Брежнєву. Цього найвищого військового ордена товариш Л. І. Брежнєв удостоєний за великий вклад у перемогу радянського народу і його Збройних Сил у Великій Вітчизняній війні, видатні заслуги в зміцненні обороноздатності країни, за розробку і послідовне здійснення зовнішньої політики миру Радянської держави.

При врученні нагороди були члени Політбюро ЦК КПРС Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, О. М. Косигін, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаєв, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, кандидати в члени Політбюро ЦК КПРС Г. А. Алієв, П. Н. Демічев, В. В. Кузнецов, Б. М. Пономарьов, М. С. Соломенцев, К. У. Черненко, секретарі ЦК КПРС В. І. Долгих, М. В. Зимянін, Я. П. Рябов, К. В. Русаков, а також заступники голів Президії Верховної Ради СРСР і Ради Міністрів СРСР, члени колегії Міністерства оборони СРСР, визначні воєначальники, ветерани війни, відповідальні працівники ЦК КПРС, Верховної Ради СРСР.

Під бурхливі, тривалі оплески присутніх товариш М. А. Суслов вручив товаришеві Л. І. Брежнєву найвищу нагороду — орден «Перемога».

ВІТЧИЗНИ ВІРНІ СИНИ

УРОЧИСТІ ЗБОРИ В КРЕМЛІВСЬКОМУ ПАЛАЦІ З'ЇЗДІВ

У Кремлівському Палаці з'їздів 22 лютого відбулися урочисті збори представників трудящих Москви і воїнів столичного гарнізону, присвячені 60-річчю Радянської Армії і Військово-Морського Флоту.

Бурхливими, тривалими оплесками зустріли присутні товаришів Л. І. Брежнєва, Ю. В. Андропова, В. В. Гришина, А. П. Кириленка, О. М. Косигіна, Ф. Д. Кулакова, Д. А. Кунаєва, К. Т. Мазурова, А. Я. Пельше, М. А. Суслова, Д. Ф. Устинова, Г. А. Алієва, П. Н. Демічева, В. В. Кузнецова, Б. М. Пономарьова, Ш. Р. Рашидова, М. С. Соломенцева, К. У. Черненка, В. І. Долгих, М. В. Зимяніна, Я. П. Рябова, К. В. Русакова, заступників голів Президії Верховної Ради СРСР і Ради Міністрів СРСР, членів Президії Верховної Ради СРСР.

Урочисті збори відкрив член Політбюро ЦК КПРС, перший секретар Московського міського комітету КПРС В. В. Гришин.

Товариш В. В. Гришин надає слово Генеральному секретареві ЦК КПРС, Голові Президії Верховної Ради СРСР, Голові Ради Оборони СРСР Маршалу Радянського Союзу Л. І. Брежнєву.

Товариш Л. І. Брежнєв оголосив привітання Центрального Комітету КПРС, Президії Верховної Ради СРСР і Ради Міністрів СРСР воїнам доблесних Збройних Сил Радянського Союзу.

З доповіддю «Шістьдесят років на варті завоювань Великого Жовтня» виступив член Політбюро ЦК КПРС, Міністр Оборони СРСР Маршал Радянського Союзу Д. Ф. Устинов.

Гарячі поздоровлення радянським воїнам у зв'язку з славним ювілеєм передали від трудящих Москви — бригадир слюсарів автозаводу імені Лихачова, учасник Великої Вітчизняної війни, Герой Соціалістичної Праці Н. Г. Мячин, від імені комсомольців і молоді столиці — перший секретар ММК ВЛКСМ В. М. Мишин, від імені представників соціалістичних армій — член Політбюро ЦК ПОРП, Міністр національної оборони ПНР генерал армії В. Ярузельський.

З великим піднесенням було прийнято Вітальний лист Центральному Комітету КПРС, Президії Верховної Ради СРСР і Раді Міністрів СРСР від особового складу Радянської Армії і Військово-Морського Флоту.

(ТАРС).

СЛУЖБУ НЕСУТЬ СИНИ

НЕПЕРЕМОЖНА, ЛЕГЕНДАРНА

• НА УРОК МУЖНОСТІ

СЕЛО — СОЛДАТСЬКЕ

ПОЧИНАВСЯ урок мужності. Вчитель історії Григорій Васильович Грігор перший узяв слово.

— Село наше якось назвали солдатським. Бо звідси пішли в бій з ворогом цілі батальйони наших односельчан.

І це справді так. Ще влітку 1918-го 175 жителів Верблужки згуртувались у повстанський загін, що громив кайзерівських окупантів, а потім петлюрівців. 1919 року в загоні вже було близько 4 тисяч бійців, які йшли на допомогу робітникам Миколаєва, визволяли Знаменку.

Тільки в перший рік Великої Вітчизняної війни Верблужка дала Радянській

жени бойовими орденами і медалями Трое з них — В. Ф. Скопенко, І. Х. Уманський, І. О. Кобиланський — Герої Радянського Союзу. Кавалерами ордена Слави стали В. П. Сало, І. Ф. Мірошник. Ось про цих звитязців і веде наш розмову сільський учитель, вихованець якого тепер стають кадровими військовими офіцерами. Такими з Верблужки були 21.

Пішли і йдуть радянською землею батальйони, котрі поповнюються воїнами із села, названого солдатським. Ідуть, щоб захистити наш щасливий мирний день.

І напутнє слово перед дорогою скаже їм прославлений полководець:

ДО ЗОРЯНОГО КОРДОНУ

Берег Пруту. Я стою на тих місцях, де тридцять п'ять років тому частини нашої 240-ї Київсько-Дніпровської дивізії після запеклих боїв вийшли на державний кордон Союзу РСР. Ніщо сьогодні не нагадує про бій. Заросли дазні окопи, зрівнялися зямби від снарядів та бомб, на місці руйн ззеленили нові будинки. І все ж спогадки наводяться, немоз хвили, що хлопчачі біля берега. І спогадки переносять мене в далекий дні війни, боїв за визволення Радянської України від німецько-фашистських загарбників.

...У вересні 1943 року дивізії, переслідуючи ворога, вийшла до Дніпра. Фашисти укріпили правий берег, створили неприступну оборону, котру назвали «Східним валом». Гітлер закликав: «Скоріше Дніпро потече назад, ніж росіяни зможуть переправитися на протилежний берег...» Ми готувалися до битви за Дніпро. З частини проходили мітинги. Воїни давали клятву — підняти бойові знамена на правому березі, над стародавнім Києвом.

У ніч на 27 вересня на п'яти аутлах рибальських човнів вирушили на правий берег бійці взводу старшого сержанта Петра Нефедова. Ворог освітлював Дніпро ракетами, прострілював траєкторіями кулями. Підійшли до середини ріки — і прямо над човнами зависла освітлювальна ракета. Фашисти відкрили артилерійський і мінометний вогонь. Вода кипіла від вибухів. Та ніхто не повернувся назад. Один із човнів від вибухової хвилі перевернувся. Бійці поливали вперед.

Всюду відомося захопити маленький клатик землі: по фронту — лише

Т. Х. Уманський, колишній командир 240-ї Київсько-Дніпровської стрілецької дивізії, генерал-майор у відставці

100 метрів, у глибину — 150. Важко розповісти, що коїлось на цьому клатку. Здавалося, він увесь був переораний снарядами. Воїни мужньо тримались. І не тільки тримались, а й просузували вперед. На десять метрів, на двадцять, п'ятдесят...

На захопленні плацдарм висаджувалися всі нові підрозділи. Фашисти кинули проти нас важкі танки «тигри» і самохідні гармати «фердинанди». Бійці не злякалися, хоча багато з них уперше зустрілися з ними. Лютизкий плацдарм було вдержано. А незабаром під натиском наших військ ворог став відходити.

Про взяття Лютежа я доповідав у штаб армії. Якраз там був присутній командуючий фронтом генерал армії Микола Федорович Ватутін. Він сказав:

— Це — перемога!

За захоплення і здержання Лютезького плацдарму 45 воїнів було удостоєно звання Героя Радянського Союзу. І серед них — старший сержант Нефедов, рядові Забояркін, Чернов, Кремльов, Паноєв — ті, що першими форсували Дніпро.

Третього листопада ми перейшли в наступ за Києвом. А вже зосталося на світанку столицю України було визволено від німецько-фашистських загарбників.

Після битви за Дніпро — знову важкі бої. Ми визволяли міста і села України, вперто просузувалися

вперед. Пліч-о-пліч билися воїни різних національностей — росіяни і українці, грузини і казахи, азербайджанці і татари. Поруч дорослих йшли в бій хлопчачі — сини полковників на батареї офіцера Капралова був дзвонарчик-тирничий Жора Денисєв. Його підібрали на фронті з тих, хто втік з полону. Він ніс на своїх дитячих плечах нелегку ношу солдата. За бойові подвиги Жору нагородили орденом Червоного Прапора і Вітчизняної війни.

У середині березня 1944 року ми вели важкі бої в районі Мурованих Курілівців. Звідси до Пруту лишалось кілометрів зі сто. І даліс воїни нам нелегко. Ворог чинив упертий опір.

Якось уранці, коли я був на КП, мене негайно викликали до райції. Доповідав командир батальйону капітан Федір Рикалов:

— Наказ виконайте! Вийшли на державний кордон!

Я тут же кинув (прийшла рання весна, страшна бездоріжжя, і машини не могли проїхати) виїхав на берег Пруту. Побачив комбата: той, розпрямляючи гімнастерку, підбіг до мене, підняв було руку для доповіді, та... не витримав: кинувся мені на шию. Ми обнялися.

— Ось він, кордон, батьку! Тридцять три кілометри ми думали про нього. — На очах у Рикалова були слези.

Цього дня чекали всі ми, весь фронт, уся країна. Я бачив щасливі обличчя бійців. Загартовані в боях солдати цілували край рідної землі, пригорщали пили воду з Пруту. Прикордонники приймали від нас ділянку кордону, а ми вирушили далі, на захід...

«Якщо Вітчизна нахаке бути героєм, у нас героєм стане кожен».

Він був смертельно поранений у небі над Берлінгом. Ім'я його вискарбуване на обеліску, що висить у Кракові. Там же, на польській землі, в м. Сандомирі, поховано колишнього директора Верблужської школи В. Ф. Скопенка.

Вони сьогодні промовляють до нас із постаментів. І дають наказ бути гідними слави наших батьків.

ЖОВТЕНЬ 1943-го. 37-а армія генерала М. М. Шарохіна вела бої за Кривий Ріг. Форсування Дніпра біля Кременчука і вихід наших військ на оперативний простір неабияк збентежили гітлерівських генералів. Хвалені оборонний вал на Дніпрі розвалилися. Але фашисти уперто огризалися. Маючи завдання вийти на Ганнівку і П'ятихатки, ворог завдав удару по ослабленому в боях 57-му корпусу і примусив його 62-у, 92-у, 110-у дивізії до відступу.

— Я вважаю своїм обов'язком негайно вийти у війська, товариш

генерал. — Начальник політвідділу армії полковник М. В. Емельянов підвівся, поправив гімнастерку. Учасники засідання Військової ради 37-ї армії зрозуміли його: він пропонує, щоб усі працівники політвідділу відбули на передній край.

Генерал дав згоду. Шарохін сказав, що Емельянов зробить усе належне, аби переправу через Ігульць було вдержано. Ного особисту мужність і душевність, готовність віддати життя інших переймуть усі воїни.

Командарм розраховував на небайкий досвід полковника. Син платоустійського робітника Микола Емельянов ішов воєнними верстами ще в грудні 1918-му. Він знав особисто Блюхера.

Бив банди Махна. Після громадянської війни — політрук, командир роти, комісар полку, начальник політвідділу танкової бригади, комісар мотомехкорпусу. З вересня 1941-го — комісар 16-ї танкової бригади. Весною 1942-го полковник М. В. Емельянов за зразкове виконання бойового завдання нагородили орденом Червоного Прапора. Потім він — начальник політвідділу 56-ї армії. Ще одна нагорода — другий орден Червоного Прапора. Командувач 38-ю армією генерал-майор А. А. Гречко писав про нього: «...здобув правдивіше організаційно-політичне керівництво військом, виконав політико-моральне становлення армії. Працівники політвідділу і особисто М. Емельянов мобілізували комуністів, комсомольців і весь склад частин на розгром ворога».

За час бойових дій з 16 січня по 18 лютого 1943 року прийнято в партію понад 1300 чоловіків.

Велику допомогу в організації партійно-політичної роботи у військах у ході боїв у районі Ростова-на-Дону, на Кавказі подавав політвідділу армії заступник начальника політуправління Південного фронту бригадний комісар Л. І. Врежнев. Він часто бував у з'єднаннях, піклувався про воїнів, вимагав від командирів і політпрацівників, щоб кожен солдатський подвиг було відзначено, очей берегти в бою людей. Цього вчився у нього і Емельянов.

Із серпня 1943-го він — начальник політвідділу 37-ї армії. Тут, на берегах Дніпра, полковник Емельянов читав короткі рядки заяв воїнів: «Хочу йти в бій комуністом».

І вони йшли першими, комуністи і комсомольці. Тільки в боях за Куцеволівський плацдарм 218 воїнів 37-ї армії було удостоєно звання Героя Радянського Союзу, 3439 — нагороджено орденами і медалями. Емельянов отримав тоді третій орден Червоного Прапора.

...Сержант Мухоморов унехено лів автомашину. Світало. Попереду показався башти заритих у землю танків. Підійшли офіцери і доповіли Емельянову, що перервало зв'язок з піхотою, але снарядів і пального, повідомили, що фашисти потиснули наш стрілецький частини. Полковник зрозумів, що не минає й 2—3 години, як ворожі дивізії посянуть сюди, на Ганнівку. І Емельянов думав про те, щоб терміново вжити всіх заходів, аби зупинити ворога. «Швидко в полі!»

Він поспішав. Зустрічався з командирами підрозділів. Давав поради, цікавився, як організовано оборону. І знав у дорозі...

У цей час німецькі автоматники, позуни розвідку виходу на шлях до Ганнівки, почули гуд мотора, заїхали у ямику. Офіцер дав команду, і кілька солдатів, пригинаючись за кущами, поплили вперед, переганяючи автомашину снайпів.

Постріл. Убито Мухоморова. Ще постріл. Полковника поранено в руку. А свіліся, роблячи знамені, котилися у вогник. Гітлерівський офіцер сиримував автомашину чергу на колеса.

Командарм фашистської розвідки сподівався, що радянські офіцери які були в автомашині, мабуть тільки особисту зброю. Та ось Микола Васильович стрибнув з «свіліся», піднявши над собою ППШ.

— Комісари не здаються! — вигукнув він і вдарив по гітлерівцях.

Друга куля случила в ногу. Але він продовжував відбивати натиск фашистів. Поруч нього — працівники політвідділу Комаров та Байман. Іх теж оточували.

— Ні, гаді, не візьмете! — знову вигукнув полковник і ослаблено рукою кинув гранату.

Автоматна черга з-за куща прошила його груди. На думанню пізнав було обито майора Комарова. Вістрілюючи, печав відходив майор Байман.

І тоді, наче випавши про героїчну загибель комісара, ожив наш передній край. Ударили танкові гармати. Заговоріла артилерія. Закрилі бій. Радянські воїни брали неприступні висоти. І вперед їх вела комуністи, виховані комісаром Емельяновим.

• У бій вели комуністи

КОМІСАР ЕМЕЛЬЯНОВ

Пошук воєнних піонерів і шукати молоді краєзнавці і учасники походу «Лазарем слави України». Тільки за час сьомого етапу цього походу внаслідок встановлення імені 814 героїв-визволителів, що дої були невідомими. Пошук тривав. Він присвячений 60-річчю Збройних Сил СРСР, 60-річчю Ленінського комсомолу.

ОЛКОВНИК Кравченко горда цю книжку вже не перший раз. Перечитував цілі розділи, підкреслював окремі рядки.

...Він увійшов стрибком вогню, лиснув козлами, коротко вистрілював до воріт і корився вогнем.

— Довольте війни? — вигукнув він після першого димного пострілу, який йому самому здався димним і вогнистим.

— Уважайте, капітан, за вогнем показався з лавас червоноармійський солдат...

...Вони обидва доводили мовчанням, командир отарет і Ваня, — Ваня одним миттєвим помахом, — Ну, то як же, Ваню? — Гарячі слова капітана, — тихо сказав Ваня і опустив очі.

— Наказати мені недовго. А ось і досхуч знати, як ти сам вирішиш. — Що там вирішувати? — і загаврив.

— Що ти вирішиш?

— Буду артилеристом.

— Ганяний серце. Тут би погано отримав люті синтети. Але ж у тебе, здається, нікого не залишилось.

— Так, Круглий сирота. Век річних франкетів залишив. Нікого не лишилось.

— Виходить, сам собі голова?

— Сам собі голова, товаришу капітан.

— Ось і я сам собі голова, — несподівано для самого себе, Ваня усміхнувшись сказав капітану, — але ти ж миті самішеся і додай жаровини: — Одна голова добре, а дві — краще. Правильно, пастушок...

...Коли Ваня, важко дихаючи з обшарпаного плеча, доки до артилерійських позицій і перестав розшукати командирів, Ваня дивився на ті висоти, де він залишив капітана Емельянова, вже кипів вогонь.

Усі висоти були суцільно вкриті змішаними каушами оліго, чорного і сірого диму, густого і кучерявого, як гора ошви. В диму виступили банаски вибухів. Земля здригалася. Повітря хвилювалося, наче весь час дес розминили і зачепили величезні вороти.

І десятки снарядів наших банасків і дальних батареї комуністів пролітали над головою в напрямку цієї висоти.

Не дивлячись на Ваню, начальник штабу вива налет, прочитав, спокхнувшись, сказав:

— Так, я вже знаю...

...І, віддаючи командирів, Ваня сказав: капітан Емельянов, поганою сказав так:

— Ти був хорошим сином у свого рідного батька з матір'ю. Ти був хорошим сином у розвідників і гармат. Ти був достойним сином капітана Емельянова — хорошим, хоробрим, справним. І тепер увесь наш артилерійський полк вважає тебе своїм сином...

Захар Олімпійович закрив книжку і зітхнув.

— Коло, Коло, дорогий мій хлопчику! Якими захмареними були твої дороги... Але й сонячними...

Так, Ваня Солнцев, герой повісті Валентина Катаєва «Син полку», — це не хто інший, як Коло Яшиний, деа ятричний

ДАЛЕКЕ —
БЛИЗЬКЕ

«Я — ВАНЯ СОЛНЦЕВ»

хлопчик із села Деревки Онуфрійського району. І хоча образ Вані Солнцева в якійсь мірі збірний, та Захар Олімпійович Кравченко пізнав у ньому Коло Яшиного, згадав т вогненну й грозову осінь 1943-го...

Коли через тридцять літ він приїхав у Куцеволівку, піонерів місцевої школи, які до цього листувалися з ним, попросили його розповісти про все д найменших подробиць. Бу спогад ветерана. Бу спогад колишнього сина полку, що стояв перед ними, шасливий гордий...

Х ОЧА хлопчиків був аського сім років, батько розмовляв з ним, як з дорослим.

— Ти тільки не бійся, сини. Ми все одно переможемо їх.

Василь Хрисанфович Яшин тільки-но повернувся з околиць села, де у викурі ховав зброю. Як учасник громадянської війни, він був найбільш досвідченим серед тих, хто збирався до загону ополченців. Але на са танку прийшли поліцаї з гітлерівським офіцером і забрали патріота. Хтось доніс, що вно з хаті Яшиного відбувся збрри, — Василь Хрисанфович рдися зі своїми друзями, і помститься фашистам...

Востаннє Коло побачив свого батька за ґратами. Фашисти розстріляли всіх, хто не скорився їм.

І Коло Яшиний залишився са. Але ні, допоміг Петро Петрович Сагад: дав йому хліба, д притулок. А потім гітлерівці виганяли його односельців з берег Дніпра — копати трашеї. Люди не повертали звіди.

• СЛУЖБУ НЕСУТЬ СИНІ

ПОКЛИКАЛО МОРЕ

Завдання виступити першим курсантом школи техніків Військово-Морського Флоту, яке йому дав заступник командира політичний частини, Ваня сприйняв із задоволенням — серед курсантів було немало його земляків, вихованців Кіровоградської області комсомольської організації. І старшини було цікаво зустрітися з хлопцями, розповісти про свою флотську службу, згадати рідні місця. Може, хтось із них розкаже і про його село Куцеволівку, що в Гайворонському районі. Коло Яшиний, колишній

мандр мотористів на рабів, в роки війни командував взводом морських розвідників, брав активну участь у боях під Севастополем. Підводний човен ввертався з походу. І стрій у старшини перестав Вадима Паламарка був піднесений. Завдання командувати екіп виконав успішно. І його стажиста, ставлять теж у рівень з бувалками команди. Передумовою успіху були зразкове павчання школи техніків ВМФ, яка фізична і військово-значна підготовка. І тут, підводному кораблю,

Д. ДЕЙНЕКІН,
ветеран 37-ї армії.

ЛЮДИ, ПОДІЇ, ЧАС

Стрибок у безсмертя

23 ЛЮТОГО МИНАЄ 35 РОКІВ
З ДНЯ ПОДВИГУ
ОЛЕКСАНДРА МАТРОСОВА

БУВ наказ оволодіти селом Чернушками, що неподалік Великих Лук. Перед боєм у підрозділах 269-го гвардійського стрілецького полку 56-ї гвардійської стрілецької дивізії відбувалися комсомольські збори. Олександр Матросов сказав тоді: «Товариші, я битимусь, поки мої руки тримають зброю, поки б'ється серце. Я битимусь, невідважно смертю». А після комсомольських зборів у листі до дівчини він писав: «Я люблю життя, хочу жити... Та якщо мені буде суджено загинути, я хотів би вмерти... в бою і обличчям на захід...»

Радянські піхотинці пішли в атаку. Але їх зупинив пищівний кулеметний вогонь — гітлерівці стріляли з трьох дзотів. Наші бронебійники та автоматники погасили дві вогневі точки, а третя зоставалась неушкодженою. Тоді на очах усього батальйону побіг уперед рядовий Матросов. Він падав, знову підводився. Коли до дзоту залишилось кілька метрів, Олександр кинув гранату, заговорив його автомат. Фашистський кулемет замовк. Та тільки гвардійці кинулись в атаку, як знову дзот ожив. А перед ним постаті радянських воїнів. Матросов робить рішучий стрибок до вогневої

паші і закриває амбразуру грудьми. Гвардійці пішли в атаку і захопили Чернушки...
Тепер у Центральному музеї Радянської Армії зберігається його комсомольський квиток № 17251590. На ньому напис: «Ліг на вогневу точку противника і загинув її, виявив героїстство».
Указом Президії Верховної Ради СРСР від 19 червня 1943 року гвардійцю О. Матросову присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Наказом № 269 наркомоборони гвардійському полку, в якому служив герой, присвоєно найменування «254-й гвардійський стрілецький полк імені Олек-

сандра Матросова». Тим же наказом О. Матросова навечно занесено у списки 1-ї роти цього полку.
БУВ Матросов. І були здійснені подібний подвиг, — було майже триста Матросових. Росіяни і українці, вірмени і естонці, киргизи і татари, удмурти і марійці. А серед них і наші земляки. Під стінами «стародавнього Новгород-позіг» жителі Знамянки Іван Герасименко. А в липні 1944-го біля молдавського села Шарасин повторив подвиг Матросова Дмитро Крижанівський, уродженець села Красносілля Олександрівського району. В польському міс-

ті Ключберці височить пам'ятник карельцю Миколі Ричагіну, що деякий час жив у селі Злищі Маловисівського району. Комсомолець села Лозуватого Ульяновського району Архип Маніта звершив безсмертний подвиг у Берліні. А під Куцеволівкою (Онуфріївський район) закрив собою амбразуру фашистського дзоту комсомолец із Кубані Павло Кузуб. За кілька кілометрів від могили Кузуба споруджено пам'ятник комсомольцеві з м. Слов'янська Анатолію Комару, який теж ліг на вогонь в списках Матросових.

За Олександрією, неподалік села Сметанівки, з гранатами та автоматом кинувся до ворожого кулемета полтавчанин Костянтин Емельяненко. 6 грудня 1943 року за Моториним згинув кулеметне гніздо і дев'ятьох гітлерівців Іван Снегірьов, уродженець села Акінінки Іллінського району Кіровоградської області.

Живуть Матросови. В наших серцях. У нашій пам'яті.

Батьківська будьонівка

Ілля ГЕЛЬМАН

Збори закінчилися пізно. Коли всі розійшлися, Кулибаба наказує Поморцеву:

— Залишся. Повчимося годинку.
«Годинку!» Коли на світанку ми знову приходимо в клас, виявляється, що вони ще не лягали. Очі в обох гочервонілі, повіки припухли, але обидва бадьорі.
— А ну покажи ланцюг «ми говоримо», — тоном екзаматора говорить Кулибаба.

Поморцев водить паличкою по схемі.

— Ні-ні! Ти мені в апараті, на живих деталях!..
І новачок упевнено показує й розказує про призначення деталей, вузлів. Кулибаба явно задоволений. Він «розвиває успіх»: втаємничує Поморцева в найглибші премудрості свого ремесла. Відкинувши суверенітету, садить бійця поряд:

— Покажи тобі, дорогий, як проводити ремонт у бою. Дивися!

У класі повно людей. Чути стукіт телеграфних ключів, писк морзянки, волення унформерів.

Інтенсивність вогню німецької важкої артилерії з-під самого Берліна все зростає. На ранок «бать» вивів увесь полк на пряму наводку. Братимо участь в атаці, що готується вздовж пасма Зеловських висот. З ревом проносяться штурмовики ІІ-2. Ідуть над самою землею, «прасують» фашистів. Вергають блискавки «катюші».

— В атаку! — звучить по всіх проводних лініях і радіо.

— За Батьківщину! Вперед! — роздається команда в наступаючих піхотних цепях. Сотні бійців водночас появляються біля підніжжя пасма. І пішли — в касках, з автоматами наперевіс. Ведучи на ходу вогонь, піхота штурмує висоту.

У запалі забув, що за плечима катюшка з кабелем, і теж строчить з автомата, кричить «ура!». Старієць не відстає й я. Піднімаємося все вище й вище... Здається, ось-ось долоне серце.

І раптом — рівнина. Переводжу погляд і бачу — ми на Зеловській висоті. Перу, справа і зліва, вибирається піхота. Ми опинилися раптом на горі, бо потрапили на зрину поронками, посмуговану гусеницями й колесами наступаючих німецьких частин, а все ж дорогою.

І відразу — під вогонь. Метрів за сто попереду — ворожа траншея.

Починається те, чого ніколи не побачиш у кіно. Хвилю-другу намагаємося піднятися, рушити вперед, та не допомагають ні підступні викрики, ні ланка. Вогонь противника! Ми лежимо, всім тілом припрати до землі. Над самою головою висистють кулі, по босках, ззаду і спереду — вибухи. Гітлерівці б'ють по нас із кулеметів і автоматів. Летять на нас з диким вереском головки фауст-патронів. Кінець: ні рушити з місця, ні поворухнутись. Лежимо, пригнущі вибухом, — ні живий, ні мертвий. Хтось хапає і рає мене вгору. Над самим ухом — крик, Гидий! Обличчя чорне, зуби білі-білі, очі палають.

— Вперед!

Тут гармата — наша довгоствольна сотка. Її котять на руках. Зупиняються, ведуть вогонь. Постріл — вибух! Постріл — вибух! Всього п'ять пострілів. Але

як важливий перший з них, що сповістив про прихід на висоту гармати.

Гармату котять уперед. І несуть снаряди. Кожний по одному. (З одним — і то падає). Задихаються, падають, але несуть. І котять гармату. Радисті і телефоністи Гнідого — теж. І я кочу. Зараз немає на всій землі нічого важливішого від цієї гармати. Гидий! — без головного убору. Із зліпленим волоссям і мокрим лицем. Гімнастерка на ньому — хоч викру-

«СОТКА» НА ВОГНЕВІЙ ПОЗИЦІЇ.

ти. Котять гармату. Він знає: одна гармата на потрібному місці і в потрібний час вирішує все.

Справа виривається на висоту танки, вал за валом іде піхота. Рівні, густі цепі.

Ідуть і йдуть війська наші. Стиснуті, сковані під прицілом там, у рівнинній поїмі Одера, тепер вони виходять на оперативний простір.

Держись, Берлін!

Зв'язок з командиром першої батареї капітаном Бендою пропав. «Бать», відірвавшись від карт і вогневих планшетів, дивиться на годинника. Я безперервно вигукую в трубку позивні полка.

Ніде ще не було так трудно із зв'язком, як тут, у центрі Берліна. Горить, лопотить проклядений зупинили й джорамі провід. Тришті, світяться, завиває насичений тисячами радіостанцій ефір.

Поглядом зустрічаюся з командиром взводу зв'язку лейтенантом Андріюком, і він без слів розуміє, що цього разу на ліній йти йому, бо в резерві нікого немає. Він підбає каску, бере на плечі велику трофейну котушку з кабелем, ставить на бойовий взвод два пістолети і зникає в сходоному прорізі.

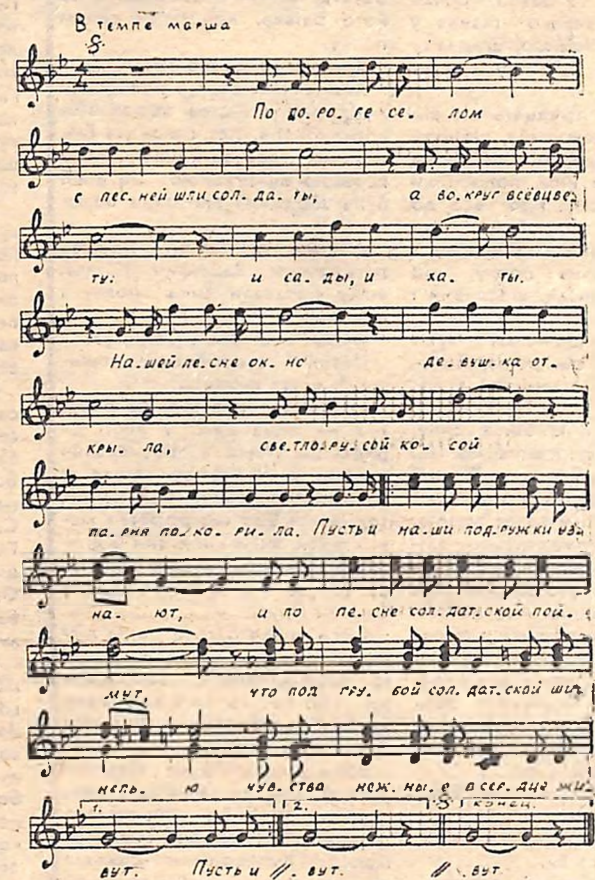
Раптом на нашому об'єднаному КП все замирає. Офісери мотористської бригади полковника Охмана, поляки на чолі з бородачником, але моєму полковникові Перхоровському, які вмурилися затягнути в підвал автомобільну радіостанцію, — усі гелухаються. Хтось уключає трофейний приймач, чується до болю знайомі, різні звуки.

— Москва, — хтось шепче, — Красна плонца...

Б'ють куранти. Закінчився перший день міжнародного свята — Першотравня.

Біля розжареної пічки щось уточняють по карті Охман і Перхоровський. Знову почулися голоси розвідників-спостерігачів. Зі своїх амбразур вони постійно інформують про результати спостереження за полем бою.

(Закінчення буде).

Слова
Дмитрия ЧИБИСОВА.Музыка
Владимира КОСТЕНКО.С несиеш
шлі
солдаты

По дороге селом с несиеш шлі солдаты,
А вокруг все в цвету: и сады и хаты,
Нашей песне окно девушки открыла,
Светло-русой косою парня покорила.

Припев:
Пусть и наши подружки узнают
И по песне солдатской поймут,
Что под грубой солдатской шинелью
Чувства нежные в сердце живут.

С этой самой поры лейтенант наш строгий
На ученье ведет только той дорогой,
Не заете, что по ней ближе путь далекий,
А чтоб снова пройти мимо светлых окон.

Припев:
Попытаем все мы: дело не простое,
Знать, те окна ему не дают покоя.
Рота песню поет, молодецки, лихо,
Словно клич подает: «Милая, на выход!»

Припев:
Нам пока что, друзья, вовсе неизвестно,
Помогла ли в любви стреловая песня.
Но любовь помогла в нашем ратном деле,
Мы на смотре полка лучше всех пропели.

Припев:
Пусть и наши подружки узнают
И по песне солдатской поймут,
Что под грубой солдатской шинелью
Чувства нежные в сердце живут.

БАСКЕТБОЛ. Відкриття першого чемпіонату району серед чоловічих команд, присвячене 60-річчю Збройних Сил СРСР, відбулося в Будинку фізкультури заводу «Червоної зірки». Без жодної поразки провели всі зустрічі студенти факульту фізичного виховання імені О. С. Пушкіна.

МІНІ-ФУТБОЛ. У розпалі спартакіади-78 заводу «Червоної зірки». Черговим її відомим були поєдинки з міні-футболу. В них узяти участь десяти команд колективів фізкультури нехліб і відділів першої групи. Право вести боротьбу у фіналі виборили спортсмени першого й другого механіко-складальних цехів. Перемогу з рахунком 6:4 здобули футболісти першого цеху.

Наша адреса і телефони

Газета виходить
у вівторок, четвер,
суботу.

«МОЛОДОЙ КОМУНАР» —
орган Кіровоградського обкому
ЛКСМУ, г. Кіровоград.
Газета публікується
на українському мові.

316050. ГСП, Кіровоград 50, вул. Луначарського, 36.
Телефони: відповідального секретаря та відділу
комсомольського життя—2-45-35, відділу пропаганди,
відділу листів і масової роботи—2-45-36, відділу військово-патріотичного виховання та спорту — 2-46-87.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова
обласного управління у справах видавництва,
поліграфії і книжкової торгівлі,
м. Кіровоград, вул. Глібини, 2.

БК 23029, Обсяг 0,5 друк. арк, Зам. № 84,

Тираж 60 600,

Індекс 61197,

Редактор М. УСПАЛЕНКО.